

ЗАКОН

о посебним условима за евидентирање и упис права на непокретностима

"Службени гласник РС", број 91 од 23. октобра 2025.

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређују се посебни услови, начин и поступак за евидентирање и упис права на непокретностима (објекту и земљишту испод објекта), накнада за евидентирање, правне последице евидентирања и уписа права својине у евиденцију непокретности и правима на њима, као и друга питања од значаја за примену овог закона.

Предмет евидентирања и уписа права у евиденцију непокретности и правима на њима, осим ако овим законом није другачије прописано, су:

- 1) објекти, делови објекта, односно посебни делови објекта изграђени супротно закону;
- 2) објекти, делови објекта, односно посебни делови објекта изграђени, односно радови изведени на објекту без прибављеног решења о одобрењу за извођење радова (санација, реконструкција, адаптација, промена намене и др.);
- 3) објекти за које је издата привремена грађевинска дозвола пре 13. маја 2003. године, као и објекти асфалтне базе и фабрике бетона за обављање комуналне делатности одржавања улица и путева у градовима и другим насељеним местима, објекти наплатних станица и привремених саобраћајница;
- 4) објекти изграђени у време када није било прописано издавање грађевинске дозволе, а на којима није уписано право својине у катастру непокретности;
- 5) стамбени објекти категорије „А” и „Б” и привредни објекти за које је издато решење о грађевинској дозволи, али је до дана ступања на снагу овог закона истекао законски рок за прибављање решења о употребној дозволи;
- 6) подземне и надземне инсталације, односно инфраструктурни линијски објекти, уколико су предмет уписа у катастар непокретности, односно катастар инфраструктуре;
- 7) објекти из евиденције о утврђеним променама на непокретностима које нису уписане у катастар непокретности;
- 8) објекти уписани у складу са одредбама Закона о посебним условима за упис права својине на објектима изграђеним без грађевинске дозволе („Службени гласник РС”, бр. 25/13 и 145/14) и
- 9) земљиште испод објекта или део земљишта на катастарској парцели на којој је објекат саграђен.

Одредбе овог закона примењују се на објекте из става 1. овог члана који су изграђени на грађевинском земљишту и видљиви су на сателитским и осталим снимцима израђеним за територију Републике Србије и/или садржани у бази података које води Агенција за просторно планирање и урбанизам Републике Србије (у даљем тексту: Агенција) и Републички геодетски завод (у даљем тексту: Завод).

Изузетно од става 3. овог члана одредбе овог закона примењују се и на објекте изграђене на пољопривредном или шумском земљишту, уколико испуњавају и друге услове прописане овим законом и законима којима се уређује пољопривредно и шумско земљиште.

Објекти изграђени у другој зони заштите јавног добра, објекти који својим мањим делом заузимају и део површине заштитног појаса јавног пута, објекти изграђени у зони заштите високонапонских водова, као и објекти саграђени у заштитној зони војних комплекса, војних објеката, војних постројења и војних складишта, могу бити предмет уписа права својине по одредбама овог закона, уколико управљач јавног добра, односно министарство надлежно за послове одбране достави сагласност Агенцији за упис права својине на објекту, уколико овим законом није другачије прописано.

На објектима из става 2. овог члана и земљишту испод објекта, по спроведеном поступку, уписује се право својине, осим у случајевима прописаним овим законом.

На објектима који су изграђени на катастарским парцелама у приватној својини подносиоца пријаве, које су планским документом важећим на дан ступања на снагу овог закона планиране за уређење или изградњу објеката јавне намене или на планираним јавним површинама које су у обавезној јавној својини, а нису приведенe планској намени, уписује се право својине подносиоца пријаве у складу са овим законом.

У случају привођења земљишта планској намени, власник објекта из става 7. овог члана, нема право на исплату тржишне вредности објекта, већ искључиво на исплату грађевинске вредности објекта.

Изузетно од става 8. овог члана власнику породичног стамбеног објекта или стана који у својини нема другу стамбену непокретност, признаје се тржишна вредност објекта.

У случају изградње линијског инфраструктурног објекта од посебног значаја за Републику Србију, инвеститор таквог објекта дужан је да, власнику стамбеног објекта (породичне стамбене зграде или стамбеног објекта који се састоји од више станова) изграђеног супротно закону пре ступања на снагу планског акта којим је земљиште на коме се такав објекат налази одређено за јавне намене, обезбеди други одговарајући стамбени објекат или стан или да му исплати новчану накнаду у висини средстава потребних ради обезбеђивања другог одговарајућег стамбеног објекта или стана.

Одредбе овог закона не односе се на објекте који се у смислу закона којим се уређује одбрана сматрају војним комплексима, војним постројењима, војним складиштима, односно војним објектима, на објекте који се у смислу закона којим се уређује рударство сматрају рударским објектима, постројењима и уређајима, објекте који су изграђени у функцији шумарства и ловства у смислу закона којим се уређује област шумарства и ловства, као и на објекте који су изграђени на грађевинском земљишту за које је законом којим се уређује планирање и изградња изузета могућност претварања права коришћења у право својине.

Члан 2.

Објекти изграђени на земљишту у јавној својини које је планским документом важећим на дан ступања на снагу овог закона планирано за уређење или изградњу објеката јавне намене у обавезној јавној својини или изграђени на земљишту које је у јавној својини које је површина јавне намене у обавезној јавној својини, објекти изграђени у првој зони заштите природног добра и зони заштите културног добра од великог значаја и културног добра од изузетног значаја, у другој зони заштите природног добра изграђени на земљишту у јавној својини, објекти уписани у Листу светске културне баштине или изграђени на самом културном добру, на јавном водном добру, у пружном појасу, у непосредној зони санитарне заштите водоизворишта, као и у појасу експропријације државног пута IА – аутопутеви и IМ реда – брзе саобраћајнице, евидентирају се и на њима се по одредбама овог закона уписује право својине у корист Републике Србије.

Мањи монтажни објекти, укључујући монтажне куће контејнерског типа и мобилне куће, балон хале, монтажне ауто-перионице, надстрешнице, терасе на јавној површини ван габарита објекта, шљункаре као и објекти који нису завршени у конструктивном смислу евидентирају се у евиденцији о утврђеним променама на објектима који нису уписани у катастар непокретности у складу са законом којим се уређује државни премер и катастар, али се на њима не уписује право својине у складу са одредбама овог закона.

Објектима који нису завршени у конструктивном смислу, у складу са одредбама овог закона, сматрају се објекти који немају изграђен темељ, армиранобетонске или челичне стубове са гредама, односно завршену армиранобетонску таваницу, кровну конструкцију, односно објекти који немају завршену коловозну конструкцију и коловозни застор и др. у зависности од категорије и намене објекта.

Изузетно од става 3. овог члана, објекти зградарства сматрају се завршеним у конструктивном смислу и када нису изведени радови на изградњи унутрашњих инсталација, столарије, као и објекти без завршене фасаде.

2. Начела

Члан 3.

Евидентирање и упис права својине у складу са одредбама овог закона представља јавни интерес за Републику Србију, а сви поступци прописани одредбама овог закона, као и други поступци у вези са применом одредби овог закона сматрају се хитним.

Примена овог закона заснива се на следећим начелима:

- 1) Законитости – евидентирање и упис објеката из члана 1. овог закона се врши искључиво под условима и на начин утврђен овим законом;
- 2) Јавности и доступности података – сви подаци из дневно ажурних потребних података у вези са непокретностима и лицима (у даљем тексту: скуп података за јавно излагање) су јавни и доступни у електронској форми;
- 3) Правне сигурности – фактичким власницима објеката омогућава се упис права својине заснован на потврди Агенције као јавној извршној исправи;
- 4) Првенства у решавању – пријаве заинтересованих лица решавају се приоритетно у односу на непокретности за које није поднета пријава у складу са одредбама овог закона;
- 5) Заштите права трећих лица и јавног интереса – евидентирањем и уписом права својине на објекту штите се права трећих лица, а уклањањем објеката изграђених супротно јавном интересу штите се интереси државе и

свих грађана;

6) Економичности и ефикасности поступка – сви поступци се воде електронским путем и у роковима који омогућавају брзу и ефикасну обраду.

Сви државни органи и органи јединица локалне самоуправе, привредна друштва, као и други органи и институције који врше јавна овлашћења, дужни су да без одлагања издају акте и податке из своје надлежности, без накнаде.

Ако овим законом није другачије одређено, примењиваће се одредбе закона којим се уређује изградња објеката, државни премер и катастар, поступак уписа у катастар непокретности и катастар инфраструктуре и други посебни закони.

3. Појмови

Члан 4.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) Снимци садржани у бази података јесу снимци сачињени методом даљинске детекције (сателитским системима, беспилотним летелицама, авионима и сл.), на основу којих се утврђује видљивост објеката;
- 2) Сателитски снимак за територију Републике Србије јесте један или више орторектификованих снимака сачињених за територију Републике Србије, који се користе за утврђивање видљивости објеката и друге намене;
- 3) Катастарска парцела која се формира по овом закону представља земљиште на коме је изграђен објекат из члана 1. став 1. овог закона и не мора да испуњава услове који су прописани планским документом и законом којим се уређује планирање и изградња;
- 4) Дигитална платформа јесте јединствено софтверско окружење које омогућава интегрисано прикупљање, обраду, размену и коришћење података и услуга из више различитих извора за потребе спровођења овог закона;
- 5) Зона јесте одређени део територије јединице локалне самоуправе (просторне целине), за коју је одлуком скупштине јединице локалне самоуправе одређена висина доприноса за уређивање грађевинског земљишта;
- 6) Дигитални зонинг план израђује јединица локалне самоуправе и садржи зоне за које је одређена намена земљишта и висина доприноса за уређивање грађевинског земљишта, израђен на дигиталној платформи;
- 7) Породични стамбени објекат јесте објекат са највише две посебне стамбене јединице, укупне површине до 400 m² нето грађевинске површине;
- 8) Стамбена зграда јесте зграда намењена за становање и користи се за ту намену, а састоји се од најмање три стана у којој су изграђени станови који су предмет уписа у складу са овим законом;
- 9) Стамбено-пословна зграда јесте зграда намењена за становање и пословање, односно зграда која се састоји од стамбених и пословних посебних делова;
- 10) Пословна зграда јесте зграда која је намењена за пословање (комерцијална намена) и може се састојати од једног или више посебних делова;
- 11) Инфраструктурни објекти јесу подземни и надземни објекти, подземне и надземне инсталације, електронске комуникационе мреже и средства, са припадајућим уређајима и постројењима;
- 12) Објекти јавне намене или јавне површине су објекти, односно површине, који су по одредбама посебних закона у обавезној јавној својини (јавни пут, јавна железничка инфраструктура, тргови и сл.);
- 13) Подземни објекат је самосталан објекат, изграђен у потпуности под земљом, који се уписује у катастар инфраструктуре;
- 14) Накнада за трошкове евидентирања јесте новчана накнада одређена у складу са одредбама овог закона.
- 15) Ауторитативни подаци су званични подаци које производи и одржава орган, институција или правна лица са законским или формалним мандатом, а који се признају као једини веродостојан и референтан извор за одређену област (Геодетско-катастарског информационог система, Националне инфраструктуре геопросторних података, Правосудно информационог система, података о непокретностима које прикупља и обрађује Републички завод за статистику, локална пореска администрација, ЈП „Пошта Србије“ и др.).

Сви изрази у овом закону употребљени у мушком роду подразумевају се и у женском роду и обрнуто.

II. ЕВИДЕНТИРАЊЕ И НАКНАДА ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ

1. Предмет евидентирања и уписа у евиденцију непокретности и правима на њима

Члан 5.

У катастар непокретности и катастар инфраструктуре, поред уписа права својине и других сродних права у случајевима прописаним овим законом, уписује се и забележба да је право својине на објекту, делу објекта односно посебном делу објекта уписано на основу овог закона, као и друге забележбе, у складу са одредбама овог закона.

Република Србија не гарантује за безбедност и сигурност коришћења објекта, дела објекта, односно посебног дела објекта, уписаног у евиденцију непокретности и правима на њима по одредбама овог закона.

Власник објекта, дела објекта, односно посебног дела објекта уписаног у складу са одредбама овог закона прихвата ризик коришћења непокретности која је предмет уписа и одговорност за евентуалну штету према трећим лицима.

2. Начин и поступак евидентирања

Члан 6.

Поступак евидентирања непокретности врши се преко дигиталне платформе.

Дигиталну платформу успоставља Агенција на информатичкој инфраструктури Завода и уз техничку подршку Завода и чини је доступним јединицама локалне самоуправе, одмах по ступању на снагу овог закона.

Јединице локалне самоуправе су дужне да Агенцији доставе дигитални зонинг план, као и решења о рушењу у електронском формату, сачињена у складу са Законом о озакоњењу објеката („Службени гласник РС”, бр. 96/15, 83/18, 81/20 – УС, 1/23 – УС и 62/23).

Јединице локалне самоуправе дужне су да зонинг план са обележеним зонама из става 3. овог члана достављају Агенцији у облику затворених полигона, са јасно наведеним називима зона, у стандардизованим ГИС форматима (*.shp, GeoJson, gml, grkg и др.).

Јединица локалне самоуправе је дужна да, по захтеву Агенције, достави у електронском облику све геодетске елаборате и другу документацију коју поседује, а коју су подносиоци захтева доставили у ранијим поступцима легализације, односно озакоњења објеката.

Јединица локалне самоуправе одговара за законитост и истинитост података и документације коју доставља Агенцији.

Обавезе прописане овим чланом за јединицу локалне самоуправе односе се и на имаоце јавног овлашћења.

Дигитални зонинг планови не могу се мењати након објављивања скупа података за јавно излагање.

Одступања у подацима садржаним у дигиталним зонинг плановима која су последица примењених технологија дигитализације, не сматрају се грешком у смислу одредаба овог закона.

Подаци добијени од ималаца јавних овлашћења и други ауторитативни подаци редовно се ажурирају и користе у раду Агенције.

Завод, у сарадњи са Агенцијом, прописује садржину и форму дигиталне платформе и обезбеђују јединицама локалне самоуправе платформу за обуку, едукацију и сертификацију запослених на пословима сачињавања дигиталног зонинг плана који се израђује на дигиталној платформи.

Град Београд, градске општине града Београда, као и друге јединице локалне самоуправе, закључују уговор о пословној сарадњи са Агенцијом, у циљу упућивања запослених на привремени рад у Агенцију.

Влада ближе уређује број запослених из става 12. овог члана.

3. Подношење пријаве

Члан 7.

За евидентирање и упис права својине на непокретностима из члана 1. овог закона, заинтересована лица подnose Агенцији електронску пријаву путем дигиталне платформе, у складу са одредбама овог закона.

Пријава из става 1. овог члана подноси се за једну непокретност, док се за сваку следећу непокретност подноси нова пријава.

Уколико се пријава подноси за помоћни објекат, обавезно се наводи и податак да ли је главни објекат изграђен на истој катастарској парцели.

Пре евидентирања и уписа права својине на посебним деловима у стамбеним и стамбено-пословним зградама са више станова, инвеститор, свако лице које има правни интерес, управник, односно професионални управник стамбене заједнице, Агенцији подноси пријаву за упис стамбене или стамбено-пословне зграде, односно дела зграде који представља функционалну целину, уз коју може поднети и елаборат геодетских радова односно скицу неевидентираних посебних делова за зграду, преко дигиталне платформе за подношење пријаве.

За стамбене, стамбено-пословне односно пословне зграде из става 4. овог члана ако је инвеститор непознат или није доступан, скицу посебних делова односно елаборат геодетских радова може доставити свако лице које има правни интерес, управник, односно професионални управник стамбене заједнице или овлашћено лице, преко дигиталне платформе за подношење пријаве.

Приликом подношења пријаве за упис права својине на посебним деловима објекта, лице које није инвеститор објекта, дела објекта односно посебног дела објекта, дужно је да приложи исправе о основу стицања права на посебном делу.

У случају из става 6. овог члана, потврда коју Агенција издаје за упис зграде и посебних делова обухвата и упис права својине на тим посебним деловима у корист подносиоца пријаве.

По доношењу потврде о испуњености услова за упис стамбене, стамбено-пословне и зграде пословне намене из ст. 4. и 5. овог члана и уписа у евиденцију непокретности и правима на њима, стичу се услови за поступање по пријавама власника посебних делова те зграде.

На основу потврде о испуњености услова за упис зграде, Завод уписује зграду и све посебне делове зграде наведене у потврди у корист инвеститора, ако је познат и доступан, односно ако инвеститор није познат или је недоступан, уписује зграду са констатацијом да власник није утврђен.

У случају да је предмет пријаве посебни део објекта у стамбеној згради, настао од заједничких просторија, као доказ о решеним имовинскоправним односима подносилац пријаве доставља уговор са стамбеном заједницом и сагласност 51% власника посебних делова. Уз пријаву доставља се и елаборат геодетских радова са скицом посебног дела.

За објекте који из техничких разлога (вегетација, облачност и сл.) нису видљиви на сателитским и другим снимцима израђеним за територију Републике Србије, а нису уписани у евиденцију непокретности и правима на њима, подносилац уз пријаву из става 1. овог члана доставља и елаборат геодетских радова.

Агенција, пре доношења потврде о упису, доставља Заводу елаборат геодетских радова из ст. 4. и 5. овог члана, у циљу провере.

Ако Завод утврди да елаборат геодетских радова из овог члана нема недостатака, уписује објекат у евиденцију о утврђеним променама на објектима који нису уписани у катастар непокретности и доставља Агенцији обавештење у циљу наставка поступка за упис права својине.

Ако Завод утврди да елаборат геодетских радова из овог члана има недостатака, налаже геодетској организацији да у року од осам дана од дана достављања отклони недостатке и Заводу достави исправљени геодетски елаборат, односно обавештава подносиоца пријаве да отклони недостатке у року од шест месеци.

У случају да Агенција приликом прегледа пријаве утврди да постоје технички недостаци, односно неслагање са подацима из расположивих база података, обавештава подносиоца пријаве да отклони уочене недостатке у року од 30 дана од дана достављања обавештења.

У случају да подносилац пријаве не отклони недостатке у року из става 14. овог члана, Агенција о условима за упис права својине на објекту одлучује на основу доступних података.

Државни органи пријаву из става 1. овог члана подnose Агенцији преко сервисне магистрале државних органа, односно на други начин прописан законом којим се уређује електронска управа.

Приликом подношења пријаве из става 1. овог члана, прикупљају се и обрађују подаци о личности, у сврху аутентикације корисника и доношења потврде о упису права својине, уз примену свих одговарајућих техничких и организационих мера заштите података у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Садржину и форму пријаве, као и начине аутентикације подносиоца пријаве, односно садржину и форму приговора прописује Агенција.

4. Накнада за трошкове евидентирања

Члан 8.

За трошкове евидентирања подносилац пријаве, односно лице у чију корист се уписује право својине на објекту плаћа накнаду у висини доприноса за уређивање грађевинског земљишта, чија висина се утврђује на основу достављеног зонинг плана јединице локалне самоуправе.

Изузетно од става 1. овог члана подносилац пријаве у чију корист се уписује право својине на породичном стамбеном објекту, односно посебном делу објекта-стану у стамбеној, односно стамбено-пословној згради за коју

инвеститор није познат или није доступан, Агенцији доставља доказ о уплати накнаде чија висина се одређује према зонама, на следећи начин:

1) у граду Београду:

- у екстра зони: 1.000 евра;
- у првој зони: 800 евра;
- у другој и трећој зони: 300 евра;
- у четвртој зони: 200 евра;
- у петој зони: 150 евра;
- у шестој и другим зонама: 100 евра.

2) у градовима који имају преко 100.000 становника:

- у екстра и првој зони: 500 евра;
- у другој зони: 250 евра;
- у трећој зони: 150 евра;
- у четвртој и другим зонама: 100 евра;

3) у градовима и општинама које имају између 50.000–100.000 становника:

- у екстра и првој зони: 300 евра;
- у другој зони: 200 евра;
- у трећој и осталим зонама: 100 евра;

4) у општинама које имају испод 50.000 становника и селима: 100 евра.

Изузетно од става 1. овог члана, за магацине, складишне просторе, економске и помоћне објекте и производне погоне, површине до 500 m² не плаћа се накнада, док се за ове објекте површине преко 500 m² плаћа накнада у висини од 10 евра за сваки наредни m² за који се увећава површина објекта од наведене.

Сви износи из става 2. овог члана одређују се у динарској противвредности, по средњем курсу Народне банке Србије, на дан обрачуна.

Када је инвеститор изградње стамбене односно стамбено-пословне зграде познат и доступан плаћа накнаду у висини доприноса за уређивање грађевинског земљишта, а право својине на посебним деловима зграде-становима уписује се у корист власника посебних делова зграде-станова, без плаћања накнаде.

Ако инвеститор из става 5. овог члана не плати накнаду прописану овим законом, Агенција доноси потврду о упису права својине на згради са забележбом да накнада није плаћена, а власницима посебних делова непокретности, на основу уговора о куповини стана или другог правно ваљаног основа о стицању, издаје потврду за упис права својине на стану у корист власника стана, без плаћања накнаде.

У случају из става 6. овог члана, Агенција доставља списе предмета Државном правобранилаштву, ради спровођења поступка извршења наплате потраживања у корист Републике Србије, у складу са одредбама закона којим се уређује извршење и обезбеђење, а та исправа има својство веродостојне исправе.

У случају из става 6. овог члана ако посебни делови-станови нису прометовани уписује се забележба забране располагања на тим посебним деловима до измирења обавеза по основу накнаде из овог члана.

Изузетно од става 1. овог члана, накнада за трошкове евидентирања не плаћа се за објекте јавне намене у јавној својини, као ни приликом евидентирања објекта који се по одредбама овог закона уписује у корист Републике Србије, нити се приликом уписа права својине уписује забележба забране отуђења, у складу са одредбама овог закона.

Висина накнаде из овог члана утврђује се пре доношења потврде да објекат испуњава услове за упис права својине, у складу са овим законом.

За објекте, делове објекта односно посебне делове објекта изграђене на основу привремене грађевинске дозволе и објекте из члана 1. став 2. тачка 5) овог закона, за које није издата употребна дозвола, не плаћа се накнада за евидентирање уколико власник објекта достави доказ да је накнада, односно допринос за уређивање грађевинског земљишта измирен у поступку издавања решења о привременој, односно грађевинској дозволи.

У случају да је приликом извођења радова на изградњи објекта дошло до одступања од издатих дозвола у погледу површине или намене, подносилац пријаве плаћа разлику у накнади коју утврђује Агенција и о томе обавештава подносиоца пријаве.

Када Агенција утврди да лице, у чију корист се врши упис права својине, подлеже обавези плаћања накнаде, упућује обавештење том лицу са инструкцијом за плаћање накнаде, у року од 30 дана од дана уручења обавештења.

У случају да обвезник накнаде не измири обавезу из овог члана у прописаном року, Агенција издаје потврду о упису права са забележбом забране располагања, која се брише по измирењу обавеза по овом основу, на основу потврде Агенције и покреће поступак принудне наплате, у складу са одредбама посебног закона.

Изузетно од става 1. овог члана накнаду не плаћају власници породичног стамбеног објекта или стана који објекат користе за становање подносиоца пријаве и чланова његовог породичног домаћинства, а који је лице са инвалидитетом, борци, породице са троје и више деце, самохрани родитељ или корисник социјалне помоћи.

Уколико се објекат који је предмет уписа, налази на делу територије јединице локалне самоуправе за који није одређена зона у складу са одредбама овог закона, накнада за упис одређује се према висини доприноса за уређивање грађевинског земљишта, у висини доприноса за најближу зону са којом се тај објекат граничи.

Све накнаде уплаћују се у једнократном износу.

Члан 9.

Накнада из члана 8. овог закона распоређује се у износу од 20% у корист буџета јединице локалне самоуправе на чијој територији се налази објекат, 70% у корист буџета Републике Србије, односно у корист буџета аутономне покрајине уколико је објекат саграђен на територији аутономне покрајине и 10% у корист буџета Агенције.

5. База података и поступање Агенције

Члан 10.

Агенција припрема одговарајућу базу података у вези са непокретностима из члана 1. овог закона, уз техничку подршку Завода, на основу достављених дигиталних зонинг планова, сателитских и других снимака, података прибављених од ималаца јавног овлашћења, подносилаца пријава, односно других заинтересованих лица, података из других ауторитативних извора физички достављених у дигиталном стандардном формату за потребе идентификације објеката и утврђивања права на објектима и идентификације лица, који испуњавају услове прописане овим законом за упис права својине.

Објављивање скупа података за јавно излагање представља и јавни позив за сва заинтересована лица, да од дана објављивања скупа података за јавно излагање, поднесу Агенцији:

- 1) пријаву;
- 2) приговор на податке из пријаве, уз достављање документације која служи као доказ за тврдњу из приговора;
- 3) доказе о времену изграђености објекта, ако објекат из техничких разлога (вегетација, облачност и сл.), није видљив на сателитским и другим снимцима прикупљеним за територију Републике Србије до дана ступања на снагу овог закона, као и
- 4) другу документацију од значаја за упис права својине на објекту, делу објекта, односно посебном делу објекта и упис припадајућих права.

Све пријаве и приговори из става 2. овог члана подnose се на дигиталном обрасцу прописаном у члану 7. став 18. овог закона.

Агенција је дужна да без одлагања провери поднету документацију и да на основу доступних података изда потврду о испуњености услова за упис права својине на непокретности, односно обавештење да нису испуњени услови за упис права својине на непокретности у складу са одредбама овог закона.

Када Агенција утврди да су испуњени услови за евидентирање и упис издаје потврду и прослеђује је Заводу.

До објављивања скупа података из става 2. овог члана, Агенција може доносити потврде о упису права својине на основу постојећих база података и других расположивих платформи, документације и других доказа, у складу са одредбама овог закона и других прописа.

Подаци на основу којих је извршен упис права својине у складу са ставом 6. овог члана саставни су део скупа података за јавно излагање из става 1. овог члана.

Ако се по доношењу потврде коју издаје Агенција у поступку прописаном овим законом, уочи техничка или грешка у подацима, односно друга неправилност, Агенција, по захтеву подносиоца или по службеној дужности исту исправља односно мења и доставља Заводу у циљу ажурирања података.

Достављање потврда и исправа за упис, обавештења о немогућности спровођења потврде, као и других аката које по одредбама овог закона размењују Агенција и Завод, врши се путем е-шалтера у складу са одредбама закона којим се уређује поступак уписа у катастар непокретности и инфраструктуре.

Члан 11.

Уколико више лица поднесе пријаву за исти објекат, део објекта или посебни део објекта, односно ако постоји више конкурентских пријава за исту непокретност, Агенција на основу доступних података и приложених доказа доноси потврду о испуњености услова за упис права својине ако на несумњив начин може да утврди лице које је носилац права својине, у складу са одредбама овог закона.

У случају да на основу доказа нема могућности за утврђивање власника на објекту, делу објекта или посебном делу објекта из става 1. овог члана, Агенција све подносиоце пријава без одлагања обавештава да нису испуњени услови за упис објекта, дела објекта или посебног дела објекта по пријави и упућује подносиоце пријава да као претходно питање реше право својине на објекту и/или земљишту пред надлежним органом.

По решавању претходног питања из става 2. овог члана, а најкасније у року од пет година од дана обавештења Агенције, наставља се поступак уписа права својине у складу са одредбама овог закона.

За објекте из члана 1. став 5. овог закона Агенција упућује захтев управљачу јавног добра, односно надлежном војном органу ради давања сагласности за упис права својине на непокретности.

Управљач односно министарство надлежно за послове одбране из става 4. овог члана доставља Агенцији изјашњење у року од 30 дана од дана достављања захтева на дигиталном обрасцу.

Уколико управљач не достави изјашњење у року из става 5. овог члана сматра се да је сагласан.

Уколико је предмет пријаве објекат, део објекта односно посебни део објекта, за који је потребно утврдити испуњеност посебних услова и стандарда за коришћење те врсте објекта, дела објекта, односно посебног дела објекта (објекти јавне намене, производни погони хемијске и сродних индустрија и сл.), потврда којом се утврђује испуњеност услова за упис, садржи и обавезу власника објекта, дела објекта, односно посебног дела објекта, прибави потребне услове и сагласности, изван обједињене процедуре, које су прописане посебним законима за употребу објекта, о чему се уписује забележба у катастар непокретности.

Упис права својине на непокретностима у складу са одредбама овог закона не утиче на обавезе које се односе на услове за обављање делатности у објектима из става 7. овог члана, као и на услове који се односе на објекте за јавно коришћење, у складу са одредбама посебних закона.

За објекте за које није поднета пријава, а који нису предмет уписа у корист Републике Србије, Агенција доставља Заводу списак објеката ради уписа својине на објекту у корист власника катастарске парцеле, на којој се објекат налази.

По добијању списка објеката из става 9. овог члана, Завод по службеној дужности прослеђује списак надлежној локалној пореској администрацији.

Садржину обрасца из става 5. овог члана прописује директор Агенције.

Члан 12.

Када Агенција утврди да су испуњени услови за упис права својине, издаје потврду која представља исправу подобну за упис и доставља је Заводу путем е-шалтера.

Уколико Агенција утврди да објекат испуњава услове за упис права својине у корист Републике Србије, обавештава подносиоца пријаве да нису испуњени услови за упис права својине у његову корист.

Потврда о испуњености услова за упис права својине на непокретности поред обавезне забележбе да је право својине на објекту уписано на основу овог закона, садржи и одлуку о брисању постојећих забележби на објекту које се односе на статус објекта (изграђен без грађевинске дозволе, без решења о одобрењу за изградњу, изграђен без употребне дозволе и сл.) и одговарајућу измену статуса објекта.

Када је предмет пријаве главни објекат изграђен на пољопривредном земљишту или регистрованом пољопривредном газдинству, Агенција доноси потврду о упису главног објекта и помоћних, односно економских објеката истог власника, који су у функцији главног објекта.

У случају из става 4. овог члана, накнада прописана овим законом плаћа се само за главни објекат.

У случају да је предмет уписа само помоћни, односно економски објекат изграђен на пољопривредном земљишту, односно изграђен у оквиру регистрованог пољопривредног газдинства, а који је у функцији главног објекта, не формира се катастарска парцела, а накнада прописана овим законом се не плаћа, нити се уписују забележбе прописане овим законом.

У случају уписа права својине на линијском инфраструктурном објекту, упис права својине врши се сходном применом члана 119. Закона о путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/18, 95/18 – др. закон и 92/23 – др. закон).

Уколико Агенција у поступку утврди да нису испуњени услови за упис права својине, о томе без одлагања обавештава подносиоца пријаве и надлежног грађевинског инспектора електронским путем, на начин који пропише директор Агенције.

За објекте из члана 2. став 1. овог закона, Агенција утврђује да нису испуњени услови за упис права својине и о томе обавештава Републичку дирекцију за имовину Републике Србије и надлежног грађевинског инспектора који доноси решење о уклањању објекта и на њима се уписује предбележба права својине на објекту у корист Републике Србије, на основу потврде Агенције, до извршења решења о уклањању објекта.

Предбележба из става 9. овог члана може се оправдати на основу одлуке Владе о преузимању објекта, коју Агенција доставља Заводу, у ком случају се поступак за уклањање објекта обуставља.

На потврду Агенције не може се изјавити жалба, нити се може покренути управни спор, али се тужбом може покренути поступак пред судом опште надлежности, према месту где се непокретност налази.

По упису права својине на објекту и земљишту испод објекта, у складу са одредбама овог закона, власник објекта има сва права власника објекта изграђеног у складу са законом, осим ограничења која су прописана овим законом.

Члан 13.

Ако је објекат, за који је поднета пријава за упис, изграђен на земљишту у искључивој приватној својини другог правног или физичког лица, које није и власник објекта, а подносилац пријаве није доставио подобне доказе о праву својине на земљишту, Агенција обавештава подносиоца пријаве да нису испуњени услови за упис објекта, дела објекта или посебног дела објекта и упућује га да као претходно питање утврди право својине на земљишту пред надлежним органом, у року од пет година, од дана добијања обавештења од Агенције.

У случају неуспеха у спору власника објекта из става 1. овог члана, власник земљишта има право да тражи уклањање објекта.

Изузетно од става 1. овог члана, ако је у тренутку изградње објекта постојао правни основ на земљишту на коме је објекат изграђен, а који је после изградње објекта престао да постоји (оспорено право својине на змељишту, дошло до промене имаоца права на земљишту које је било у својини другог физичког или правног лица и сл.), Агенција издаје потврду о испуњености услова за упис права својине на објекту у корист подносиоца пријаве, који уз пријаву достави и доказе да се пријава односи искључиво на стамбени објекат који најмање 20 година служи за становање подносиоца пријаве, да је за објекат плаћен порез у континуитету минимум 10 година, да није донето решење о уклањању објекта у складу са одредбама закона којим се уређује планирање и изградња, као и да подносилац пријаве у власништву нема другу непокретност која му служи за становање, са забележбом обавезе власника објекта да у року од пет година реши имовинско-правне односе на земљишту.

Изузетно од става 1. овог члана, ако је земљиште у својини друштвених предузећа у стечају, а подносилац пријаве је приложио акт надлежног органа или другу исправу о стицању права на земљишту, која није подобна за упис права својине у катастру непокретности, Агенција издаје потврду о испуњености услова за упис права својине на објекту, са забележбом обавезе власника објекта да у року од пет година упише право својине на земљишту.

Изузетно од става 1. овог члана, ако је земљиште у јавној својини Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, а на њему постоји уписано право коришћења физичког или правног лица (осим случајева за које је законом којим се уређује планирање и изградња изузета могућност претварања права коришћења у право својине), такво лице се, у смислу одредби овог закона изједначава са власником.

Забележба из ст. 3. и 4. овог члана брише се приликом уписа власника објекта на земљишту за редовну употребу у складу са одредбама закона којим се уређује планирање и изградња.

III. УПИС ПРАВА СВОЈИНЕ НА НЕПОКРЕТНОСТИМА

1. Поступање Завода

Члан 14.

Завод врши упис права својине на основу одредби овог закона, потврде Агенције као извршне исправе и закона којим је уређен упис непокретности у катастар непокретности и инфраструктуре, приоритетно, без обзира на редослед одлучивања прописан законом којим се уређује поступак уписа у катастар непокретности и инфраструктуре, без сагласности лица која су раније поднела захтеве надлежном органу Завода.

У случају да потврда Агенције има формалних, односно техничких недостатака, Завод не спроводи потврду и о томе без одлагања обавештава Агенцију.

Завод, у складу са одредбама овог закона, не спроводи управни поступак, нити доноси решење о промени у катастру непокретности и инфраструктуре, већ врши упис права својине и других стварних права, деобу, упис

забележбе, брисање права и забележбе и друге промене, на основу овог и других посебних закона, без наплате такси и накнада.

Подаци о површини земљишта под објектом, објекта, дела објекта и посебног дела објекта који су уписани у катастар непокретности на основу података из евиденције о утврђеним променама на непокретностима које нису уписане у катастар непокретности у складу са одредбама закона којим се уређује државни премој и катастар, могу се кориговати у складу са одредбама закона којим се уређује поступак уписа у катастар непокретности, на основу елабората геодетских радова.

По добијању потврде од стране Агенције, Завод по службеној дужности прослеђује потврду надлежној организационој јединици пореске управе и надлежној локалној пореској администрацији.

Све промене у бази катастра непокретности и катастра инфраструктуре извршене у складу са одредбама овог закона јавно су доступне на е-катастру у року од 24 сата након извршеног уписа права својине.

2. Упис права својине у корист Републике Србије

Члан 15.

На објектима из члана 2. став 1. овог закона уписује се право својине у корист Републике Србије у случају испуњавања услова из члана 12. ст. 9. и 10. овог закона.

Изузетно од става 1. овог члана у корист Републике Србије неће се уписати непокретности које су по одредбама посебних закона у обавезној јавној својини аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Ако је инвеститор непознат или није доступан, као и у случају да је правно лице престало да постоји и нема правне следбенике, а изградио је објект или више објеката са више посебних делова, од којих неки нису прометовани, на непрометованим посебним деловима уписује се Република Србија на основу потврде Агенције.

За објекте за које није поднета пријава, а који су у складу са одредбама овог закона предмет уписа права својине у корист Републике Србије, Агенција доставља Заводу списак објеката ради уписа предбележбе права својине.

За објекте из става 4. овог члана, за које није поднета пријава, Агенција обавештава Републичку дирекцију за имовину Републике Србије и надлежног грађевинског инспектора који доноси решење о уклањању објекта.

Предбележба из става 4. овог члана може се оправдати на основу одлуке Владе о преузимању објекта, коју Агенција доставља Заводу, у ком случају се поступак за уклањање објекта обуставља.

3. Формирање катастарске парцеле

Члан 16.

Када Агенција утврди да су поред услова за упис права својине на објекту испуњени и услови за формирање катастарске парцеле испод објекта, у потврди коју доставља Заводу, не наводи се површина земљишта испод објекта, већ Завод у поступку деобе парцеле утврђује површину новонасталих катастарских парцела и врши упис права својине на новонасталој катастарској парцели формираној од земљишта испод објекта.

Упис права својине из става 1. овог члана врши се на основу евиденције о утврђеним променама на објектима који нису уписани у катастар непокретности.

Поступак из става 1. овог члана, примењује се када је главни објект саграђен на земљишту у искључивој јавној својини и јавној својини са неодређеним уделом, као и у јавној својини у опредељеном уделу уколико је упис настао искључиво као резултат уписа земљишта под објектом по одредбама Закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, број 145/14), осим када на земљишту постоји уписано право коришћења физичког или правног лица.

Када је катастарска парцела у сусвојини или заједничкој својини више лица од којих је само један власник објекта, право својине на објекту уписује се у корист лица чији је објект, на основу потврде Агенције, док се на катастарској парцели не врше промене.

Изузетно од ст. 3. и 4. овог члана за објекте који се налазе на две или више катастарских парцела примењују се правила овог закона која се односе на упис права својине на објекту, која важе за парцелу на којој се налази највећи део објекта и не формира се посебна катастарска парцела под објектом.

На катастарској парцели која је формирана од земљишта испод објекта, уписује се право својине у корист власника објекта, док се на катастарској парцели формираној од земљишта на коме се не налази објект, који је предмет уписа по овом закону, не мења претходни упис права својине.

Власник објекта и катастарске парцеле формиране од земљишта испод објекта има право пролаза преко катастарске парцеле формиране од земљишта на коме се не налази објекат који је предмет уписа по овом закону, ради приступа објекту у границама досадашњег фактичког коришћења те катастарске парцеле и на начин који у најмањој мери ограничава право власника послужног добра, што Агенција утврђује у потврди коју доставља Заводу ради уписа права својине на објекту и земљишту испод објекта.

Право службености из става 7. овог члана, установљава се без накнаде и престаје по утврђивању земљишта за редовну употребу објекта, у складу са одредбама овог и закона којим се уређује планирање и изградња.

Власник објекта који је право својине на земљишту испод објекта стекао на основу овог закона, има обавезу формирања катастарске парцеле за редовну употребу објекта, осим у случају када је објекат изграђен на пољопривредном, односно шумском земљишту, у року од пет година од дана уписа права својине на објекту и земљишту, у складу са одредбама закона којим се уређује планирање и изградња.

Потврда коју Агенција издаје ради уписа права својине на објекту и земљишту испод објекта обавезно садржи и обавезу из става 9. овог члана, ради уписа забележбе у катастар непокретности.

Ако је објекат изграђен на катастарској парцели која је у искључивој својини подносиоца пријаве, не формира се катастарска парцела испод објекта.

Члан 17.

Уписом права својине у складу са овим законом не дира се у права трећих лица да остварују право на својинску заштиту и право на накнаду штете, нити се утиче на поступке који се воде у складу са одредбама Кривичног законика у вези са извршењем кривичног дела бесправне градње.

IV. НАДЗОР

Члан 18.

Надзор над извршавањем одредби овог закона врши министарство надлежно за послове грађевинарства и урбанизма.

V. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји

Члан 19.

Новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у јединици локалне самоуправе, ако јединица локалне самоуправе у прописаном року не достави Агенцији дигитални зонинг план, не изради дигитални зонинг план на дигиталној платформи коју обезбеди Завод, као и ако по захтеву Агенције не достави све геодетске елаборате и другу документацију коју поседује, ако су их странке доставиле у поступцима озакоњења.

Новчаном казном од 25.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у јединици локалне самоуправе, ако јединица локалне самоуправе у прописаном року не измени плански документ из своје надлежности.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 20.

Рок за подношење пријаве из члана 7. овог закона почиње да тече истеком рока од 45 дана од дана ступања на снагу овог закона и траје 60 дана.

Изузетно од става 1. овог члана, лица која из објективних разлога нису поднела пријаву у прописаном року, исту могу поднети у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, уколико уз пријаву доставе и доказе из којих се на несумњив начин може утврдити оправданост за неподношење пријаве.

Објекти за које је поднета пријава, а Агенција утврди да нису били изграђени до дана ступања на снагу овог закона, нису предмет уписа у складу са одредбама овог закона и на њих ће се примењивати одредбе закона којим се уређује планирање и изградња, које се односе на изградњу објеката без прибављене грађевинске дозволе, решења о одобрењу за извођење радова, односно употребне дозволе и биће уклоњени, односно уписани у корист Републике Србије, на основу потврде Агенције.

На лица која без издатог решења о грађевинској дозволи, решења о одобрењу за извођење радова или другог акта у складу са законом којим се уређује изградња објеката, после ступања на снагу овог закона

започну или заврше изградњу, примењиваће се одредбе закона којим се уређује изградња објеката и кривични поступак.

За објекте из става 4. овог члана, надлежни грађевински инспектор доноси решење о обустави радова и уклањању објекта, односно дела објекта који је изграђен супротно закону, које без одлагања доставља Републичком грађевинском инспектору, а објекат, део објекта, односно посебни део објекта који је изграђен супротно закону, се уклања или са земљиштем испод објекта, постаје јавна својина Републике Србије.

Решење из става 5. овог члана извршиће се на терет лица које је изградило објекат.

Решење из става 5. овог члана, Републички грађевински инспектор доставља Агенцији, која упоређује решење са ID бројем објекта из евиденције о утврђеним променама на објектима који нису уписани у катастар непокретности и прослеђује потврду Заводу, ради уписа права својине у корист Републике Србије.

Јединица локалне самоуправе је дужна да у року од 45 дана од ступања на снагу овог закона, Агенцији достави дигитални зонинг план који садржи обележене зоне постојеће или планиране површине јавне намене или јавне површине које су у обавезној јавној својини, земљиште у режиму јавног коришћења, зоне заштите природног и културног добра од великог значаја и културног добра од изузетног значаја као и зоне са објектима уписаним у Листу светске културне баштине или на самом културном добру, границе друге зоне заштите природног добра, зоне јавног водног добра, зоне пружног појаса и зоне санитарне заштите водоизворишта, као и зоне за утврђивање доприноса за уређивање грађевинског земљишта.

Уколико јединица локалне самоуправе не достави дигитални зонинг план у року из става 8. овог члана или достављени зонинг план не одговара прописаној садржини, Агенција о трошку јединице локалне самоуправе ангажује овлашћену организацију за послове просторног планирања, урбанизма или геодезије да изради зонинг план у складу са одредбама овог закона.

За градове који у свом саставу имају градске општине, подаци из става 8. овог члана могу се доставити и за територију градске општине.

Директор Агенције утврђује стандарде за прикупљање, евидентирање и доставу података путем информационог система израђеном за ове потребе, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, који се објављују на званичној интернет страници Агенције.

По добијању податка и документације из члана 10. став 1. овог закона, као и на основу других извора података за потребе идентификације и утврђивања права на објектима, Агенција, у року од 45 дана од дана ступања на снагу овог закона, чини јавно доступним скуп података за јавно излагање.

Агенција ће поднете приговоре из члана 10. ст. 2. и 3. овог закона размотрити без одлагања и о основаности приговора обавестити подносиоца.

По објављивању скупа података за јавно излагање из става 12. овог члана почиње да тече рок од 60 дана за подношење пријава.

Подносиоци пријава и сва друга заинтересована лица имају право на изјављивање приговора Агенцији на податке из става 12. овог члана од момента објављивања скупа података за јавно излагање у року од 60 дана, а најкасније у року од 90 дана од момента објављивања.

Правноснажна или коначна решења о озакоњењу и легализацији објеката, донета до дана ступања на снагу овог закона, уписују се у евиденцију непокретности и правима на њима, у складу са одредбама закона којим се уређује поступак уписа у катастар непокретности и катастар инфраструктуре.

Члан 21.

Обавезују се сви доносиоци планских докумената да у року од две године, по извршеном упису објеката са своје територије, изврше преиспитивање и усклађивање важећих планских докумената, односно доношење нових планских докумената, а нарочито у погледу планирања и уређења неформалних насеља на својој територији или урбанистичких блокова где постоје видљиве разлике у спратности, заузећу и сл.

Усаглашавање изграђености по урбанистичким блоковима могуће је на основу одлуке Комисије за планове која је усаглашена са смерницама Савета за урбанизам и архитектуру Републике Србије.

Савет из става 2. овог члана, заједно са Комисијом са планове, учествује у поступку измене односно доношењу нових планских докумената и одређивању зона урбане планске обнове.

У састав Савета из става 2. овог члана именују се истакнути стручњаци из области заштите животне средине, заштите непокретних културних добара, архитектуре, просторног планирања, урбанизма и правних наука.

Члан 22.

Обавезују се надлежни инспекцијски органи да по ступању на снагу овог закона врше појачан инспекцијски надзор, у циљу спречавања нове бесправне градње.

Члан 23.

У циљу превенције и спречавања нове бесправне градње, Завод врши годишње снимање методом даљинске детекције на територији Републике Србије и на основу тих података врши ажурирање података у евиденцији о утврђеним променама на објектима који нису уписани у катастар непокретности.

Надлежни грађевински инспектори врше континуирано праћење промена стања у простору и о томе седмично обавештавају Републичку грађевинску инспекцију.

Ажурни подаци у евиденцији о утврђеним променама на објектима који нису уписани у катастар непокретности из става 1. овог члана јавно су доступни на дигиталној платформи националне инфраструктуре геопросторних података.

У циљу праћења промена у простору и ажурности и потпуности евиденције, Агенција за привредне регистре Заводу доставља издате грађевинске дозволе, решења о одобрењу за извођење радова и употребне дозволе.

Члан 24.

Привремена прикључења извршена у складу са Уредбом о начину, условима и поступку за привремено прикључење на електроенергетску мрежу, гасну мрежу и/или мрежу даљинског грејања, водовод и канализацију незаконито изграђених објеката („Службени гласник РС”, број 70/23) постају трајна, у случају да на објекту буде уписано право својине у складу са одредбама овог закона.

По извршеном упису права својине на објекту, стиче се могућност да се објекат прикључи на електроенергетску мрежу, гасну мрежу и/или мрежу даљинског грејања, водовод и канализацију, уколико постоје технички услови које утврђује привредно друштво које обавља регистровану енергетску, односно комуналну делатност, у складу са законом, изван обједињене процедуре.

Члан 25.

Обавезује се јединица локалне самоуправе на чијој територији се налазе насељена места или делови насељеног места које се састоји од објеката из члана 13. став 4. овог закона, да у року од две године од дана ступања на снагу овог закона, изврши измену односно донесе нови плански документ који садржи план парцелације, односно препарцелације за насељена места односно делове насељених места, у циљу формирања катастарских парцела и решавања имовинскоправних односа на земљишту.

Јединица локалне самоуправе ће омогућити правну и техничку помоћ свим заинтересованим лицима која не располажу потребним знањем или техничким могућностима, за подношење пријаве односно приговора.

Члан 26.

Подзаконски акти за спровођење овог закона донеће се у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, изузев подзаконског акта из члана 7. став 17. овог закона који ће се донети у року од седам дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 27.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о озакоњењу објеката („Службени гласник РС”, бр. 96/15, 83/18, 81/20 – УС, 1/23 – УС и 62/23).

Поступци започети у складу са одредбама Закона о озакоњењу објеката за објекте прописане у члану 1. овог закона, обустављају се даном ступања на снагу овог закона, укључујући и поступке за утврђивање земљишта за редовну употребу објекта.

За поступке из става 2. овог члана, не доноси се посебно решење о обустави поступка, већ колективно решење.

Члан 28.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.